

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 22.2.2011
KOM(2011) 77 lopullinen

2008/0028 (COD)

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

**Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti
neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannasta**

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi elintarviketietojen
antamisesta kuluttajille**

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannasta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi elintarviketietojen antamisesta kuluttajille

1. TAUSTAA

Ehdotus toimitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle (asiakirja KOM(2008) 40 lopullinen – 2008/0028 (COD)): 1. helmikuuta 2008

Päivä, jona Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut lausuntonsa: 18. syyskuuta 2008

Päivä, jona Euroopan parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantansa: 16. kesäkuuta 2010

Päivä, jona muutettu ehdotus on toimitettu: [*]

Päivä, jona poliittinen yhteisymmärrys on saavutettu: 7. joulukuuta 2010

Päivä, jona neuvoston kanta on vahvistettu: 21. helmikuuta 2011

* Ottaen huomioon neuvostossa Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn jälkeen tapahtuneen edistymisen komissio ei laatinut muutettua ehdotusta vaan ilmaisi näkemyksensä parlamentin tarkistuksiin komission tiedonannossa Euroopan parlamentin vuoden 2010 kesäkuun istuntojaksolla hyväksymistä lausunnoista ja päätöslauselmista johtuvista toimista (asiakirja **SP(2010)6136**), joka lähetettiin Euroopan parlamentille 29. syyskuuta 2010.

2. KOMISSION EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotuksella konsolidoidaan ja ajantasaistetaan merkintälainsäädännön kaksi tärkeää alaa: elintarvikkeiden yleiset merkinnät, jotka kuuluvat direktiivin 2000/13/EY¹ soveltamisalaan, sekä ravintoarvomerkinnät, joista säädetään direktiivissä 90/496/ETY². Lisäksi ehdotuksella laaditaan uudelleen kuusi muuta direktiiviä, jotka

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/13/EY, annettu 20 päivänä maaliskuuta 2000, myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 109, 6.5.2000, s. 29).

² Neuvoston direktiivi 90/496/ETY, annettu 24 päivänä syyskuuta 1990, elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä (EYVL L 276, 6.10.1990, s. 40).

koskevat tiettyjen elintarvikeryhmien merkintöjä. Ehdotuksen tavoitteet ovat seuraavat:

- yksinkertaistaa elintarvikkeiden merkintälainsäädäntöä vahvistamalla yhdessä säädöksessä horisontaalisia merkintävaatimuksia koskevat periaatteet ja vaatimukset elintarvikkeiden yleisten merkintöjen ja ravintoarvomerkintöjen osalta,
- antaa erityissäännöksiä, jotka koskevat elintarvikeketjun toimijoiden vastuuta elintarviketietojen mukanaolosta ja oikeellisuudesta,
- vahvistaa mitattavissa olevia perusteita, jotka koskevat eräitä elintarvikemarkkintöjen luettavuuteen liittyviä seikkoja,
- selventää sääntöjä, joita sovelletaan alkuperämaata tai lähtöpaikkaa koskeviin merkintöihin,
- ottaa käyttöön pakollisia ravintoarvomerkintöjä, jotka on tehtävä pääasialliseen nähtävissä olevaan kenttään suurimassa osassa elintarvikejalosteita,
- luoda eräitä vapaaehtoiisiin elintarvikemarkkintöihin liittyviä seikkoja koskeva hallinnointijärjestelmä jäsenvaltioiden hyväksynnällä.

3. NEUVOSTON KANTAA KOSKEVAT HUOMIOT

3.1. Yleiset huomiot

Euroopan parlamentti (EP) vahvisti kantansa ensimmäisessä käsittelyssä 16. kesäkuuta 2010. Komissio hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä esitetyistä 247 tarkistuksesta 113 tarkistusta kokonaan, osittain tai periaatteessa, sillä se katsoi, että kyseiset tarkistukset selvensivät tai paransivat komission ehdotusta tai olivat sen yleisen tavoitteen mukaisia.

Vaikka neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä 21. helmikuuta 2011 vahvistama kanta noudattaa suurelta osin komission alkuperäisen ehdotuksen tavoitteita, joissakin seikoissa se poikkeaa siitä. Komissio ei vastustanut tekstistä saavutettua poliittista yhteisymmärrystä, jotta lainsäädäntöprosessi pääsi etenemään. Komissio ilmoitti kuitenkin neuvostolle liitteenä olevassa lausumassa, että EP:n tarkistukset, jotka komissio oli ilmoittanut voivansa hyväksyä, erityisesti vaatimus eräiden ravintoarvotietojen ilmoittamisesta pakkauksen etupuolella, eivät sisälly puheenjohtajavaltion tekstiin.

3.2. Komission hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset, jotka on sisällytetty kokonaan, osittain tai periaatteessa neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan

Alkuperämerkinnät – EP:n ensimmäisen käsittelyn kannassa ehdotettiin pakollisia alkuperämerkintöjä lihalle, siipikarjanlihalle, maitotuotteille, tuoreille hedelmille ja vihanneksille, muille yhdestä ainesosasta koostuville tuotteille sekä lihalle ja kalalle, kun niitä käytetään jalostettujen elintarvikkeiden ainesosana (tarkistus 101). Pakolliset merkintäsäännökset on jo vahvistettu hedelmille ja vihanneksille, naudanlihalle, viinille, oliiviöljylle ja tuodulle siipikarjanlihalle, ja komissio on

äskettäin esittänyt ehdotuksen³, jonka tavoitteena on luoda oikeudellinen perusta maataloustuotannon paikan mahdolliselle pakolliselle merkinnälle kaikilla maatalouden aloilla vaikutustenarviointien jälkeen. EP:n lausuntoa koskevassa tiedonannossaan komissio hyväksyi osittain ja sillä edellytyksellä, että tarkistuksen sanamuotoa muutetaan, EP:n tarkistuksen, joka koskee pakollisen alkuperämerkinnän soveltamisalan laajentamista sellaisiin peruselintarvikkeisiin, joita ei ole merkittävästi jalostettu ja joita yleisesti pidetään yhdestä ainesosasta koostuvina, sillä edellytyksellä, että näihin tapauksiin sovellettaisiin delegoituja toimenpiteitä ja vaikutustenarviointia. Komissio ilmoitti myös, että kuluttajien odotusten ja tiettyihin elintarvikkeisiin liittyvien käytännön rajoitusten huomioon ottamiseksi pakollisen alkuperämerkinnän soveltamisen olisi riipputtava delegoitujen toimenpiteiden voimaantulosta ja vaikutustenarvioinneista, joilla määriteltäisiin erityisesti, miten tiedot ruoan alkuperästä olisi esitettävä kaikkien elintarvikkeiden tai tiettyjen elintarvikeryhmien osalta.

Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa pakollista alkuperämerkintää sovellettaisiin prosessoimattomaan sianlihaan, lampaan- ja vuohenlihaan sekä siipikarjanlihaan edellyttäen, että täytöntöönpanosäännöt annetaan kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta. Neuvosto ehdottaa myös, että komission olisi kolmen vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta toimitettava EP:lle ja neuvostolle kertomus seuraavien tuotteiden pakollisista alkuperämerkinnöistä: maito, maitotuotteiden ainesosana käytettävä maito, ainesosana käytettävä liha, prosessoimattomat elintarvikkeet, yhdestä ainoasta ainesosasta koostuvat tuotteet ja ainesosat, joiden osuus elintarvikkeesta on yli 50 prosenttia. Komissio voi hyväksyä sianlihan, siipikarjanlihan sekä lampaan- ja vuohenlihan pakollisia merkintöjä koskevan lähestymistavan. Komissio katsoo kuitenkin, että kyseinen vaatimus olisi pantava täytöntöön Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) perusteella delegoiduilla säädöksillä ottaen huomioon, että kyse on lähes lainsäädännöllisistä kysymyksistä (esim. soveltuvan maantieteellisen tason määrittely). Kyseiset delegoidut säädökset olisi hyväksyttävä sianliha-, lampaan- ja vuohenliha- sekä siipikarjanliha-aloihin sovellettavien unionin erityissäännösten puitteissa. Säädöstekstiä olisi mukautettava vastaavasti SEUT-sopimuksen nojalla. Tämän vaatimuksen täytöntöönpanoa koskevissa toimenpiteissä olisi erityisesti otettava huomioon tarve välttää aiheuttamasta elintarvikealan toimijoille ja täytöntöönpanoviranomaisille tarpeetonta ja kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Näin voitaisiin myös varmistaa, että kuluttajille annetaan hyödyllistä tietoa samalla kun estetään se, että tällaiset toimenpiteet heikentäisivät kilpailukykyä, häiritsisivät kauppaa tai aiheuttaisivat yrityksille ja kuluttajille kohtuuttomia kustannuksia. Komissio katsoo, että alkuperän merkitsemispakon ulottamista muihin elintarvikkeisiin koskevassa neuvoston ehdottamassa kertomuksessa tunnustetaan EP:n intressi muiden elintarvikkeiden pakolliseen alkuperämerkintään mutta sallitaan komission EP:lle osoittamassa vastauksessa tarkoitetun kaltainen lähestymistapa, jossa voidaan ottaa huomioon tiettyihin elintarvikkeisiin liittyvät kuluttajien odotukset ja käytännön rajoitteet ja joka vastaa asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta kaupan pitämisen vaatimusten osalta esitetyssä ehdotuksessa (KOM(2010) 738) omaksuttua lähestymistapaa. Komissio katsoo tältä osin, että kyseinen periaate on hyväksyttävä mutta sanamuotoon saattaa olla tarpeen tehdä oikeudellisia muutoksia.

³

KOM(2010) 738.

Elintarvikejäljitelmiä / korvaavat elintarvikkeet: Komissio katsoi, että EP:n tarkistus, jolla selvästi kiellettiin "elintarvikejäljitelmiin" liittyvät harhaanjohtavat käytännöt (tarkistus 78), voidaan hyväksyä osittain. Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta, jonka mukaan harhaanjohtavia tietoja koskevia yleisiä säännöksiä on tehostettava, on johdonmukainen EP:n tarkistuksia koskevan komission kannan kanssa ja voidaan siis hyväksyä. Komissio voi kompromissiratkaisuun pääsemiseksi hyväksyä neuvoston kannan, jonka mukaan asetuksen liitteeseen on sisällytettävä vaatimus siitä, että merkinnässä olisi oltava (ainesosien luettelon lisäksi) selkeä maininta ainesosasta, joka korvaa kuluttajien odottaman elintarvikkeissa normaalisti käytetyn tai luonnostaan olevan ainesosan. Komissio ei kuitenkaan hyväksy EP:n tarkistuksen 230 mukaista ehdotusta siitä, että elintarviketta tai ainesosaa kuvailtaisiin esimerkiksi ilmaisuilla "juuston kaltainen valmiste" tai "kinkun kaltainen valmiste".

Nanoainesosien merkinnät: Komissio hyväksyi periaatteessa EP:n kannan, jonka mukaan nanoteknologiaan perustuvat ainesosat olisi merkittävä sellaisiksi (tarkistus 130). Komissio voi hyväksyä neuvoston ehdotuksen, jonka mukaan asetukseen olisi lisättävä viittaus "valmistetun nanomateriaalin" määritelmään, sekä vaatimuksen ilmoittaa tällaiset ainesosat ainesosaluettelossa. Neuvoston kanta noudattaa keskusteluja, joita on käyty uusielintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista annetun asetuksen (EY) N:o 258/97 tarkistamisesta.

Pakkaamattomia elintarvikkeita koskevat pakolliset tietovaatimukset: EP:n ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta on, että pakkaamattomien elintarvikkeiden ei pitäisi kuulua asetuksen soveltamisalaan (tarkistus 30). Pakkaamattomia elintarvikkeita koskeviin kansallisiin toimenpiteisiin liittyvässä EP:n kannassa (tarkistus 184) hyväksytään kuitenkin periaate, jonka mukaan tiedot on annettava allergioita tai intoleransseja mahdollisesti aiheuttavista aineista sisältävistä ainesosista (allergisoivista ainesosista). Myös neuvosto on hyväksynyt tämän periaatteen, joka koskee tietojen antamista pakkaamattomien elintarvikkeiden sisältämistä allergisoivista ainesosista.

Sekä EP:n että neuvoston ensimmäisten käsittelyn kantojen mukaan pakkaamattomia elintarvikkeita koskevien pakollisten tietojen (muiden kuin allergeeneja koskevien tietojen) antamisen periaatetta olisi muutettava. Alkuperäinen komission ehdotus noudattaa nykyistä oikeudellista kehystä, jossa periaatteena on, että elintarvikkeita koskevat pakolliset tiedot olisi asetettava saataville kaikkien tämän lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien elintarvikkeiden osalta. Pakkaamattomien elintarvikkeiden tapauksessa jäsenvaltiot saavat kuitenkin päättää, että tiettyjen tietojen ei tarvitse olla aina saatavilla, kunhan kuluttaja saa riittävät tiedot. Sekä EP:n (tarkistus 184) että neuvoston kantana on, että kyseinen komission ehdotuksen lähestymistapa kumotaan ja jäsenvaltioiden sallitaan vaatia tietojen antamista allergeeneja koskevien tietojen lisäksi myös asetuksen mukaisista pakollisista maininnoista. Tämä muutosehdotus voidaan hyväksyä, sillä nykyisen lainsäädännön korvaaminen asetuksella johtaisi siihen, että elintarvikealan toimijan olisi kansallisten sääntöjen puuttuessa merkittävä allergeeneja koskevien tietojen ohella kaikki pakolliset maininnat.

Elintarvikealan toimijoiden velvollisuudet: Elintarvikealan toimijoiden velvollisuuksia (komission alkuperäisen ehdotuksen 8 artikla) koskeva neuvoston kanta noudattaa komission ehdotuksen periaatteita. EP:n ensimmäisessä käsittelyssä

vahvistamassa kannassa (tarkistukset 84, 86, 88, 89 ja 326) komission ehdotusta mukautettiin lähestymistapaan, joka oli vahvistettu rehun kaupan pitämistä ja merkintöjä koskevassa asetuksessa (EY) N:o 767/2009. Komissio oli hyväksynyt EP:n tarkistukset. Ottaen kuitenkin huomioon asian arkaluonteisuuden ja neuvostossa käydyn ristiriitaisen keskustelun komissio voi kompromissiratkaisuun pääsemiseksi hyväksyä neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan.

3.3. Komission hylkäämät Euroopan parlamentin tarkistukset, jotka on sisällytetty kokonaan, osittain tai periaatteessa neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan

Kansalliset järjestelmät: EP:n ensimmäisen käsittelyn kannassa poistettiin kansallisten järjestelmien laatimista koskeva VII luku (tarkistus 301). Neuvoston kannassa ehdotetaan samaa. Komissio pahoittelee, ettei EP sen paremmin kuin neuvostokaan jakanut komission näkemystä puitteiden luomisesta vapaaehtoisia merkintäjärjestelmiä koskevien parhaiden käytäntöjen vaihdolle.

Komissio hylkäsi EP:n ensimmäisessä käsittelyssä tekemät tarkistukset (tarkistukset 155, 156, 298 ja 299), joilla muutettiin ravintoarvotietojen muita ilmaisumuotoja koskevia kriteerejä ja yhdistettiin ne graafisia esitysmuotoja koskeviin kriteereihin. Myös neuvosto on ehdottanut ravintoarvotietojen vapaaehtoisia täydentäviä ilmaisu- ja esitystapoja koskevien kriteerien yhdistämistä. Lisäksi neuvoston kannassa ehdotetaan säännöksiä, joilla sallitaan jäsenvaltioiden edistää erityisiä täydentäviä ilmaisu- ja esitystapoja alueellaan ja velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan markkinoillaan olevien täydentävien ilmaisu- ja esitystapojen asianmukainen seuranta. Neuvoston kannassa myös todetaan, että komissio voi helpottaa tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoja täydentävistä ilmaisu- ja esitystavoista. Neuvoston kannassa velvoitetaan komissio antamaan täytäntöönpanosäännöt 34 artiklan sisältämien kriteerien suhteen ja raportoimaan viiden vuoden kuluttua kyseisen artiklan soveltamisesta EP:lle ja neuvostolle seuraavista seikoista: täydentävien ilmaisu- ja esitystapojen käyttö ja vaikutukset sekä tarve yhdenmukaistaa niitä entisestään. Komissio katsoo, että neuvoston ehdottama lähestymistapa voisi olla perusta ravintoarvomerkintöjä koskevien täydentävien ilmaisu- ja esitystapojen tulevaisuudessa tapahtuvalle uudelleentarkastelulle, ja se voi hyväksyä neuvoston ehdotuksen.

Ravintoarvotiedot: Komissio oli hylännyt ravintoarvomerkintöjä koskevan EP:n kannan, joka koski pakollisesti ilmoitettavien ravintoaineiden luettelon laajentamista (tarkistus 144). Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantana on, että pakollista ravintoarvoilmoitusta olisi laajennettava siten, että kattaisi myös proteiinin. Komissio on huolissaan talouden toimijoille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille aiheutuvista lisäkustannuksista ja suosisi lyhyempää pakollisten mainintojen luetteloa. Koska kuitenkin sekä EP että neuvosto ovat ehdottaneet, että luetteloon lisätään proteiini, joka on ainoa makroravintoaine, joka ei sisältynyt komission ehdotukseen, ehdotus voidaan hyväksyä.

Ravintoarvotiedot annosta kohti: Komission ehdotuksen mukaan ravintoarvotiedot olisi eräissä olosuhteissa mahdollista ilmoittaa yksinomaan annosta kohti. Tämä mahdollisuus on poistettu sekä EP:n (tarkistus 313) että neuvoston kannoissa. Neuvoston mukaan ravintoarvotiedot olisi aina ilmaistava 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohti ja annoskohtaiset tiedot voitaisiin antaa vapaaehtoisena täydentävänä ilmoituksena. Toisaalta EP ehdottaa, että tiedot olisi aina ilmaistava 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohti ja annosta kohti. Komissio katsoo, että EP:n ehdotusta ei

voida hyväksyä, sillä se muodostaisi lisärasitteen alan toimijoille. Neuvoston kannan osalta komissio myöntää, että jos ravintoarvotiedot ilmoitettaisiin yhtenäisellä tavalla, kuluttajien olisi helpompi verrata eri elintarvikkeiden ravintokoostumusta.

3.4. Komission sellaisenaan tai uudelleen muotoiltuina hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset, joita ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan

Komissio hyväksyi periaatteessa erinäisiä EP:n ensimmäisen käsittelyn kannan sisältämiä tarkistuksia, joista jotkin olivat luonteeltaan tekstinlaadinnallisia. Jäljempänä käsitellään yksityiskohtaisesti kysymyksiä, joiden osalta EP:n ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannat poikkeavat selvästi toisistaan. Lisäksi mainitaan joitakin EP:n kannassa ehdotettuja muutoksia, jotka liittyivät asiakysymyksiin ja edellyttivät uusien säännösten käyttöönottoa ja jotka komissio hyväksyi periaatteessa mutta joita ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan.

Ravintoarvoilmoitus pääasiallisessa nähtävissä olevassa kentässä (pakkauksen etupuolella): Komissio ilmoitti EP:n kantaa koskevassa tiedonannossaan hyväksyvänsä pakkauksen etupuolella oleviin ravintoarvotietoihin pakollisesti merkittävät viisi seikkaa (energia, rasva, tyydyttyneet rasvahapot, sokerit ja suola) (tarkistus 313). Lisäksi komissio hyväksyi periaatteessa EP:n tarkistuksen 162, jonka mukaan olisi tarpeen selvittää pakkauksen etupuolella esitettäviä ravintoarvotietoja koskevan vaatimuksen soveltamista elintarvikkeisiin, joita säännellään erityisravinnoksi tarkoitetuista elintarvikkeista annetulla direktiivillä 2009/39/EY. Komission lausumassa (liitteenä) todetaan erityisesti komission olevan eri mieltä neuvoston kannasta, jonka mukaan vaatimus eräiden ravintoarvotietojen esittämisestä pakkauksen etupuolella olisi poistettava. Komissio ilmoittaa uskovansa, että pakkauksen etupuolelle tehtävien merkintöjen ansiosta kuluttajat voivat helposti nähdä ravintoarvotiedot elintarvikkeita ostaessaan, ja komissio varaa itselleen oikeuden kannattaa EP:n ehdotusta viiden ravintoarvotietojen koskevan seikan ilmoittamisesta pakkauksen etupuolella.

Elintarvikealan toimijan nimi: EP:n kannan mukaan (tarkistus 100) merkinnöissä olisi ilmoitettava paitsi sen elintarvikealan toimijan nimi ja osoite, jonka nimellä tai toiminimellä elintarviketta pidetään kaupan, myös itse elintarvikkeen valmistajan nimi, toiminimi tai tavaramerkki. Komissio hyväksyi kyseisen EP:n tarkistuksen. Neuvoston kanta on kuitenkin, että merkinnöistä vastuussa oleva elintarvikealan toimija on toimija, jonka nimellä tai toiminimellä elintarviketta pidetään kaupan, tai jos tämä ei ole sijoittautunut Euroopan unioniin, tuontia Euroopan unionin markkinoille harjoittava toimija. Komissio tukee edelleenkin EP:n kantaa, joka tarjoaisi kuluttajalle avointa tietoa tuotteen valmistajasta.

Vähimmäissäilyvyysaika: Komissio myöntyi EP:n kantaan (tarkistus 61) tarpeesta selkeyttää "viimeisen käyttöajankohdan" ja "parasta ennen" -päivämäärän välistä eroa. Euroopan komission johdolla äskettäin laaditusta tutkimuksesta⁴ kävi ilmi, että ruuan haaskaus tuottaa valtavia määriä jätettä, sillä ruokaa heitetään kotitalouksissa pois keskimäärin 76 kg/henkilö/vuosi. Tämä jättemäärä voidaan saada 60 prosenttia

⁴

<http://ec.europa.eu/environment/eussd/reports.htm>

pienemmäksi, ja osa tästä pienennettävissä olevasta jätemäärästä johtuu siitä, ettei päivämäärämerkintöjä ymmärretä oikein.

Asetuksen soveltamisala: EP ehdotti (tarkistus 39), että asetusta ei pitäisi soveltaa liikenteenharjoittajien (esim. lentokoneet ja junat) sellaisilla reiteillä tarjoamiin ateriapalveluihin, jotka eivät ole kokonaisuudessaan unionin alueilla. Komissio uskoo, että on syytä harkita tarkemmin, miten asetusta olisi sovellettava liikenteenharjoittajien tarjoamiin ateriapalveluihin.

Samassa tarkistuksessa EP ehdotti myös, että asetuksen säädösosaan sisällytettäisiin komission ehdotuksen johdanto-osan 15 kappaletta vastaava säännös siitä, että tietyt toiminnot eivät kuulu asetuksen piiriin. Tältä osin komissio toteaa, että neuvosto tarkasteli huolellisesti tätä kysymystä ja päätti olla sisällyttämättä säädösosaan säännöstä. Komissio ei vastustanut neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaa, koska mainitussa johdanto-osan kappaleessa kuvaillaan lainsäätäjän tavoittelemaa asetuksen soveltamisalaa.

Ainesosan määritelmä: Komission alkuperäisessä ehdotuksessa "ainesosa" määriteltiin yksinkertaisemmin kuin voimassa olevassa lainsäädännössä. Sitten on huomattu, että komission ehdottamalla yksinkertaistetulla lähestymistavalla on vaikutusta sellaisten muiden säädösten soveltamiseen, joissa viitataan "ainesosaan" siten kuin se on määritelty yleisessä merkintädirektiivissä 2000/13/EY. Sen vuoksi komissio katsoo, että komission alkuperäisen ehdotuksen mukainen "ainesosan" määritelmä olisi korvattava direktiivissä 2000/13/EY annetulla määritelmällä, jota on mukautettu EP:n tarkistuksen 49 huomioon ottamiseksi. Tällä lähestymistavan muutoksella olisi vaikutusta myös joidenkin muiden artiklojen laatimiseen.

Toisiinsa yhdistetyistä lihapaloista koostuvan lihan merkinnät: EP ehdotti tarkistuksissa 276 ja 293, että kun kyseessä on toisiinsa yhdistetyistä lihapaloista koostuva liha, asiasta olisi ilmoitettava tällaisten tuotteiden pakkauksen etupuolella tai elintarvikkeen nimen yhteydessä. Komission mielestä tällä ehdotuksella varmistettaisiin, että kuluttajat saavat tietoa ostamansa elintarvikkeen erityisominaisuuksista. Komissio hyväksyy tarkistuksen tavoitteen periaatteessa, mutta katsoo, että kyseisen säännöksen muotoilua olisi tarkasteltava uudelleen.

Lisättyä proteiinia ja/tai vettä sisältävän lihan merkinnät: Komissio hyväksyi periaatteessa EP:n kannan, jonka mukaan tiettyjen lisättyä proteiinia ja/tai vettä sisältävien liha- ja kalatuotteiden merkinnöissä olisi ilmoitettava lisätyn proteiinin alkuperä ja lisätty vesi (tarkistukset 207 ja 226–228). Lisätyn proteiinin merkintöjä koskevat EP:n tarkistukset noudattavat komission tulkintaa voimassa olevasta lainsäädännöstä.

Komissio kannatti myös seuraavia tarkistuksia: **pakasteiden "valmistusajankohtaa" koskevat merkinnät** (tarkistukset 62, 97, 140, 141), **mikroyrityksiä koskevat poikkeukset** (tarkistus 104), **käyttö- ja varastointiohjeista annettavat lisätiedot** (tarkistus 142), **vapaaehtoisia merkintöjä "kasvis-" ja "vegaaninen" koskevien kriteerien käyttöönotto** (tarkistus 175), **makkaroihin käytettävät suolet** (tarkistus 229). Jos näitä tarkistuksia tarkasteltaisiin toisessa käsittelyssä, komissio olisi valmis harkitsemaan asiaan liittyvien säännösten sisällyttämistä asetukseen.

3.5. **Komission ja neuvoston hylkäämät Euroopan parlamentin tarkistukset, joita ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan:**

Luettavuus: Komissio ei hyväksynyt luettavuutta koskevaa EP:n kantaa (tarkistukset 53, 334, 111–113), jolla poistettiin vähimmäiskirjasinkokoa koskeva vaatimus ja ehdotettiin, että luettavuutta koskevat kriteerit olisi laadittava suuntaviivojen avulla. Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistetun luettavuutta koskevan kannan mukaan mittaamiseen soveltuva kriteeri olisi säilytettävä itse asetuksessa, ja kannassa selvennetään tätä säännöstä viittaamalla vähimmäiskirjasinkoon mittaamiseen. Komissio katsoo, että vähimmäiskirjasinkoon kriteerejä koskeva neuvoston kanta parantaa alkuperäistä ehdotusta, joten se voidaan hyväksyä.

Asetuksen soveltamisala: Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta tukee komission ehdotusta, jonka mukaan asetusta olisi sovellettava kaikkiin lopulliselle kuluttajalle tarkoitettuihin elintarvikkeisiin, ja asetuksen yleistä kuluttajakeskeistä tavoitetta. Komissio ja neuvosto eivät hyväksyneet EP:n ensimmäisen käsittelyn kantaa asetuksen soveltamisalan rajoittamisesta valmiiksi pakattuihin elintarvikkeisiin (tarkistukset 38 ja 39) ja asetuksen kuluttajakeskeisyyden vähentämisestä (tarkistus 66).

Ravintoarvotiedot: Komissio jätti hyväksymättä monia uusia EP:n ensimmäisen käsittelyn kannan sisältämiä säännöksiä, jotka koskevat tiettyjä ravintoarvotietoihin liittyviä seikkoja. Näitä ovat esimerkiksi pakollisen ravintoarvoilmoituksen laajentaminen koskemaan proteiinia, kuituja ja transrasvoja (tarkistus 144) ja vapaaehtoisen ravintoarvoilmoituksen laajentaminen (tarkistus 145). Komissio katsoi, että energiasisältöä koskevien tietojen toistaminen tietyssä muodossa pakkauksen etupuolella on päällekkäistä tietojen antamista (tarkistus 158). Vaatimusta saannin vertailuarvojen ilmoittamisesta (tarkistus 151) ei pidetty tarpeellisena, kuten ei myöskään monia pakollisiin ravintoarvomerkintöihin ehdotettuja poikkeuksia eikä energiankulutuksen mittayksiköiden kansainväliseen järjestelmään (kJ) tehdyn viittauksen poistamista (tarkistukset 246, 248, 319). Näitä EP:n ehdottamia muutoksia ei ole sisällytetty neuvoston ensimmäisen käsittelyn kantaan.

Alkoholijuomat: Komissio ei voinut hyväksyä EP:n kantaa, joka koski kaikkien alkoholijuomien vapauttamista ainesosien luetteloimista ja ravintoarvomerkintöjen tekemistä koskevasta velvollisuudesta, kunnes komissio laatii asiasta kertomuksen (tarkistukset 145 ja 294). Neuvoston kannassa ehdotetaan, että ainesosien luetteloimista ja ravintoarvoilmoituksen antamista koskevista velvollisuuksista myönnettävät vapautukset olisi ulotettava koskemaan alkoholijuomia, joiden katsotaan olevan kilpailukykyisiä komission ehdotuksen mukaisesti näistä velvollisuuksista jo vapautettujen alkoholijuomien kanssa. Komissio voi hyväksyä lähestymistavan, jonka mukaan kilpailukykyisiä tuotteita kohdellaan tasavertaisesti. Komission mukaan on kuitenkin olennaista, että sellaisenaan juotavien alkoholia sisältävien juomasekoitusten merkinnöissä annetaan tiedot juoman ainesosista ja ravintokoostumuksesta.

Alkuperämerkinnät: Alkuperämerkintöjä koskevassa neuvoston ehdotuksessa säilytetään komission ehdotuksen periaate siitä, että kun elintarvikkeen alkuperä ilmoitetaan mutta pääainesosan alkuperämaa ei ole se paikka, jossa koko tuotetta

muutettiin merkittävällä tavalla viimeisen kerran, myös pääainesosan alkuperä olisi ilmoitettava. EP:n kannan mukaan tämä säännös olisi poistettava (tarkistus 172), mitä komissio ei voi hyväksyä, sillä sen tavoitteena on estää mahdollisesti harhaanjohtavat alkuperäilmoitukset.

3.6. Neuvoston lisäämät uudet säännökset

Luettavuus: Kuten edellä mainitaan, neuvoston tekstissä säilytetään komission ehdotus asetukseen sisällytettävästä vähimmäiskirjasinkoosta mutta selvennetään huomattavasti sitä, miten kirjasinkoko olisi määritettävä. Komissio katsoo, että vähimmäiskirjasinkoon kriteerejä koskeva neuvoston kanta parantaa alkuperäistä ehdotuksia.

Allergioita tai intoleransseja aiheuttavien aineiden merkinnät: Neuvoston kannassa ehdotetaan tiettyjen allergioita tai intoleransseja aiheuttavien aineiden merkintöjä koskevan artiklan osalta tekstin selventämistä siltä osin, kuin kyse on sellaisten tuotteiden merkinnöistä, joista ei vaadita ainesosaluetteloa. Tämä selvennys on aiheellinen ja voidaan periaatteessa hyväksyä, sillä ehdotus vastaa kyseisten aineiden merkinnöistä annettuja voimassa olevia sääntöjä. Kuten edellä todetaan, komissio haluaisi kuitenkin muuttaa "ainesosan" määrittelemiseen sovellettavaa lähestymistapaa.

Sisällyksen määrä: Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannassa otetaan uudelleen käyttöön jäsenvaltioiden mahdollisuus pitää voimassa säännöt, jotka koskevat määrättyjen elintarvikkeiden sisällyksen määrän ilmaisemista muulla kuin asetuksessa säädetyllä tavalla. Komissio voi hyväksyä tämän ehdotuksen, jolla yksityiskohtaisten EU:n sääntöjen puuttuessa säilytettäisiin nykyinen lähestymistapa sisällyksen määrän ilmaisemiseksi tiettyjen elintarvikeryhmien osalta erityisesti silloin, kun tuotteen luonne voi vaihdella nestemäisestä kiinteään.

Kofeiinia sisältävien elintarvikkeiden merkinnät: Kiniiniä sisältävien elintarvikkeiden ja kofeiinia sisältävien elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä 18. heinäkuuta 2002 annetun komission direktiivin 2002/67/EY (direktiivin 2000/13/EY mukaisesti annetut) soveltamista koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin liittyy erityisiä sääntöjä kofeiinia sisältävien tiettyjen juomien merkinnöistä. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan mukaan päällyksmerkinnöissä olisi ilmoitettava myös, etteivät kyseiset tuotteet sovellu raskaana oleville naisille tai pienille lapsille. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan mukaan erityismerkintöjä koskeva velvollisuus olisi ulotettava elintarvikkeisiin, joihin kofeiinia on lisätty ravitsemus- tai fysiologisessa tarkoituksessa. Komissio hyväksyy periaatteen, jonka mukaan elintarvikkeisiin, joihin kofeiinia on lisätty ravitsemus- tai fysiologisessa tarkoituksessa, lisätään merkinnät, jotka liittyvät kyseisten tuotteiden kulutukseen tiettyjen, saatavilla olevissa tieteellisissä lausunnoissa⁵ tarkoitettujen väestöryhmien keskuudessa.

Loppusäännökset ja siirtymäajat (45 artikla, johdanto-osan 54 kappale): EP:n tarkistuksessa 194 ehdotettiin muutosta komission ehdotukseen, jonka mukaan mikroyrityksille (joilla on vähemmän kuin 10 työntekijää) myönnettäisiin pakollisten

⁵ Elintarvikealan tiedekomitean 21 päivänä tammikuuta 1999 antama lausunto kofeiinista ja muista aineista, joita käytetään niin sanottujen energiajuomien ainesosina.

ravintoarvomerkintöjen esittämisvelvollisuuteen kahden vuoden ylimääräinen siirtymäkausi. EP ehdotti, että siirtymäkausi ulotettaisiin koskemaan yrityksiä, joilla on vähemmän kuin 100 työntekijää. Komissio ei hyväksynyt kyseistä EP:n tarkistusta.

Soveltamispäivän suhteen neuvoston asiakirjassa ehdotetaan, että annettavien ravintoarvotietojen olisi täytettävä uudet vaatimukset kolmen vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta, sen sijaan, että ravintoarvomerkintöjä koskevia sääntöjä sovellettaisiin kaksivaiheisesti siten, että mikroyrityksille annettaisiin sopeutumista varten kaksi vuotta lisää aikaa. Ravintoarvotietojen antamista koskeva velvollisuus tulisi kuitenkin voimaan vasta viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

Neuvoston kanta sisältää uuden säännöksen, jonka mukaan uusien vaatimusten soveltamiseksi olisi otettava käyttöön siirtymäaika, jonka aikana elintarvikkeita, jotka on saatettu markkinoille ennen siirtymäajan päättymistä, voidaan edelleen myydä kunnes varastot loppuvat. Neuvosto ehdottaa lisäksi, että soveltamispäivän olisi kunakin kalenterivuotena oltava 1. päivä huhtikuuta, paitsi jos kyse on hätätapauksissa sovellettavista toimenpiteistä. Komissio voi hyväksyä asetuksen soveltamista ja siirtymätoimenpiteitä koskevan neuvoston kannan.

Siirretyn säädösvallan käyttäminen ja säädösvallan siirtäminen koko tekstissä: Neuvoston kannassa ehdotettu säädösvallan siirtämistä koskeva järjestely vastaa pitkälti komission lähestymistapaa ja soveltuu ehdotettuun tavoitteeseen. Vaikka neuvoston kanta poikkeaa joiltakin osin EP:n lausuntoon laaditussa komission vastauksessa omaksutusta lähestymistavasta, säädösvallan siirrot ovat puheenjohtajavaltion tekstissä asianmukaisia ja ne voidaan hyväksyä lukuun ottamatta täytäntöönpanovaltaa, joka liittyy lihan pakollisia alkuperämerkintöjä koskeviin toimenpiteisiin.

Komissio voi hyväksyä myös seuraavat neuvoston ehdottamat muutokset:

- Mahdollisuus tehdä merkintä, jossa selitetään, että suolaa koskevassa ravintoarvoilmoituksessa viitataan elintarvikkeen luontaisesti sisältämään natriumiin/suolaan. Tämä vapaaehtoinen merkintä selventää asiaa.
- Kansallisia toimenpiteitä koskeva luku – neuvosto on muuttanut komission alkuperäisen ehdotuksen 37 artiklaa luvun soveltamisalan selkeyttämiseksi.
- Liite V – merkintää "sulatettu" koskeva uusi vaatimus.
- Liitteessä VI oleva B osa – velvollisuus ilmoittaa, onko kivetetty öljy tai rasva kivetetty kokonaan vai osittain.
- Liite IX – "parasta ennen" -merkinnöistä myönnettyjen vapautusten poistaminen tiettyjen tuotteiden osalta.
- Liite XI – muutos merkitsevien vitamiini- ja kivennäisainemäärien saannin viitearvoihin.
- Vitamiinien ja kivennäisaineiden esittämisjärjestystä käsittelevän liitteen (komission alkuperäisen ehdotuksen liite XIII) ehdotettu yksinkertaistaminen.

3.7. Keskeiset ongelmat neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistaman kannan hyväksymisessä

Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta sisältää komission ehdotuksesta poikkeavia seikkoja. Kuten edellä todetaan, ne koskevat erityisesti eräitä näkökohtia, jotka liittyvät ravintoarvomerkintöihin, alkuperämerkintöihin, valmistajan nimen ilmoittamiseen ja ainesosan määritelmään.

4. PÄÄTELMÄ

Komissio katsoo, että neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta sisältää komission ehdotuksesta poikkeavia seikkoja. Vaikka ongelmia on vielä ratkaisematta, komissio ei vastustanut neuvoston määräenemmistöllä hyväksymää yhteistä kantaa, jotta lainsäädäntöprosessi pääsisi etenemään.

Komissio ilmoitti neuvostolle liitteenä olevassa lausumassa pahoittelevansa erityisesti neuvoston päätöstä poistaa vaatimus ravintoarvotietojen ilmoittamisesta pakkauksen etupuolella.

LIITE

Komission lausuma

Kompromissiratkaisuun pääsemiseksi komissio ei vastusta määräenemmistöpäätöstä puheenjohtajavaltion tekstin hyväksymiseksi, vaikka siihen liittyy vielä ongelmia ottaen huomioon, että puheenjohtajavaltion teksti sisältää joitakin komission ehdotuksesta poikkeavia seikkoja ja joitakin oikeudellisia näkökohtia, jotka on tarkistettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisiksi. Neuvosto ei ole myöskään tarkastellut EP:n ensimmäisessä käsittelyssä antamaa lausuntoa, minkä vuoksi EP:n tarkistukset, jotka komissio oli ilmoittanut voivansa hyväksyä, eivät sisälly puheenjohtajavaltion tekstiin.

Komissio pahoittelee erityisesti, että neuvosto päätti poistaa pakkauksen etupuolelle tehtävän ravintoarvoilmoituksen. Komissio katsoo, että tämä heikentää sitä hyötyä, jonka kuluttajat voisivat saada pakollisesta ravintoarvoilmoituksesta, ja on vakuuttunut, että pakkauksen etupuolelle tehtävistä merkinnöistä olisi kuluttajille hyötyä, sillä he voisivat niiden ansiosta helposti nähdä ravintoarvotiedot elintarvikkeita ostaessaan.